

Lakse do posla (Accompagnement vers l'emploi)

Veliki je broj struktura koji vam mogu pomoci da lakse dodgete do odredgenog posla. Ukoliko vam je cilj priznavanje vase diplôme po francuskim normama, zelite da validirate vase radno iskustvo, da udgete u skolu ili formaciju, postoje isto tako strukture koje su strucne za ova pitanja i mogu vas pridruzavati u vasem profesionalnom projektu. Ne zaboravite : učenje i usavršavanje francuskog jezika je vazna komponenta za uspeh (na bilo kom nivou !)

- ***Lokalna Misija***

Ova struktura je specijalizirana za pomoc oko trazenja posla za mlade od 16 do 25.

Nalazi se na adresi : 5 rue de la Cassotte - Tel: 03.81.85.85.85 -
<http://missionlocale-grandbesancon.org/>

Prvi upis i susret sa strucnim licem su na ovoj adresi. Za sva ostala pitanja, kao i za dalji razvoj medgusebne saradnje, mozete se raspitati i upisati se u domove socio-kulturne animacije u vasem naselju, gde postoje dezurstva ove misije. (Planoise, Clairs-soleils, Grette Brulard, Montrapon – Fontaine-ecu, Palente Orchamps, Rosemont St Ferjeux/ Pesty)

- ***PLIE (lokalni plan za integraciju i zaposljavanje)***

Na ovaj, tako zvani « plan » za pomoc oko zaposljenja, prioritet imaju osobe koje imaju vise od 25 godina. Osoba treba ispuniti odredgene uslove da bi mogla imati pravo na ovaj dispozitiv.

9 rue Picasso –tel. 03 81 87 81 80 – radi od ponedeljka do petka od 8h30 do 12h i od 13h30 do 17h.

Radionice za radnu mobilizaciju i zaposljavanje u kvartovima Bezanson-a

Nude podrsku i savete za zaposljavanje (pisanje profesionalne biografije tz: CV; motivacionih pisma, orijentacije...) Osobe koje zive u naselju mogu se prijaviti u ove radionice bez posebne uslove za prijem. Adrese u gradu :

- Grette Butte. Maison de quartier. Radionica je otvorena : Sredom i petkom od 9h/12h
- Rosemont St Ferjeux/ Amitié. Maison de quartier. Petak : od.9h/12h
- Planoise. Centre Mandela. Sredom od 14 do 16h i petkom od 9 do 12h

- Montrapon. Maison de quartier. Cetvrtak od.14h/17h
- Clairs soleils. Centre social de Clairs-Soleils. Utorak od.14h/16h
- Palente. Antenne sociale du quartier. Utorak : 13h30/15h30

Postoje i druge strukture u Bezansonu koje mogu dati podršku, savetovati i orijentisati osobe koje traže posao, formacije... na primer :

- **Mosaïque emploi** na adresi : 4 rue du Luxembourg – Planoise – tel.06 22 43 93 81
- **Le CIDFF** (*Centar za informacije oko prava žena i porodice*) à Besançon – na adresi : 14 rue Violet Espace associatif – tel. 03 81 83 48 19– nacionalna internet stranica : <http://www.infofemmes.com> U CIDFF-u postoji mogućnost da žene beneficiraju stručnu pomoć na profesionalnom planu
- **La DRJSCS Franche-Comté** (Regionalna direkcija za omladinu, sport i sazivot)

Direkcija pomaze, orijentise i informise mlade oko zanimanja, škole i formacije u sportskom, sanitarnom i socijalnom sektoru.

Na adresi : 11, bis rue Nicolas Bruand – tel. 03 81 21 60 00 – Internet : rubrika **EMPLOI-FORMATION-CONCOURS** na internet stranici DRJSCS Franche-Comté <http://www.franche-comte.drjscs.gouv.fr/emploi-formation-concours.html>

- **CRIJ u Franche-Comté** (Omladinski regionalni informativni centar)

Isključivo za mlade ljude. Na adresi: 27 rue de la République - 03 81 21 16 16 - <http://www.jeunes-fc.com/>

- **MEDEF** – na adresi: Parc Slava, 7 rue Auguste Jouchoux - <http://www.medef-doubs.fr>

Ovo udruženje se sastoji od sefova različitih preduzeca koji su pokrovitelji osobama koje traže posao.

Lice za kontakt : Hélène CUINET - Tel. 03 81 40 37 24 –

- **Intermed'** – na adresi : 121 Grande rue – 03 81 81 54 79 - <http://www.intermed-25.fr/>

Asocijacija za integraciju osoba sa odredjenim problemima. Stručna pridružba nezaposlenih i ponuda radnih mesta.

Kako doci do radne dozvole? (Comment demander une autorisation de travail)

Stranci koji zele raditi i dobiti radnu dozvolu u Francuskoj, trebaju pre svega naci poslodavca koji je spreman da ih zaposli i da ponudi na oficijalni nacin dogovor za rad. Da bi zaposlio stranca, poslodavac mora postovati odredjene zakonske mere, kao na primer :

- da na oglasu za radno mesto nisu se javili kandidati iz francuskog trzista rada,
- da radno mesto figurira na javnoj listi (odredjene od drzave) i medju zanimanja prema kojima stranci imaju pristup.

Ovu listu mozete naci na internet stranici: <http://migration-conseil.fr/ressources/les-listes-des-metiers-ouverts-aux-etrangers/> rubrika : *migration conseil*).

* **Paznja:** Stranci mogu imati odredjene dogovore za boravak u Francuskoj koje ne daju pravo na rad : pripravnicki staz, strucno usavrsavanje, dogovor za privremenu ekonomsku aktivnost i td. Studenti stranske nacionalnosti imaju poseban status i prava.

Ukoliko osoba nadje poslodavca spremnog da je zaposli treba popuniti formular tj. zahtev za dozvolu rada. To je obaveza poslodavca. Ovaj zahtev se treba poslati u *Direction régionale des entreprises, de la concurrence, de la consommation, du travail et de l'emploi de Franche-Comté (DIRECCTE)* u prevodu : Regionalna direkcija za preduzeca, konkurencije, posla i zaposljavanja u Frans-Konte ili u prefekturi, zavisi od slucaja.

Pored ovog zahteva, svakako ima i niz propratnih dokumenata ; dobro se raspitati ili pogledati na internetu informacije koje se odnose na « dozvolu za rad » :

<http://www.service-public.fr/> rubrique Etranger - Europe--> Étrangers en France--> Travail en France.

Ukoliko stranac radi bez dokumenata i bez dozvole za rad :

I stranac i poslodavac su izvan zakona i prave prekršaj.

Ipak, u tom slucaju poslodavac treba biti dosledan svojih obaveza i platiti radniku za odradjeni posao. Ukoliko dodje do prekida "rada", poslodavac treba isplatiti "radniku" sumu koja je u visini jedne mesecne plate. Radnik bez dozvole za rad ipak ima pravo na zalbu.

Azilanti i pravo na rad

Generalno, ove osobe nemaju pravo da rade u Francuskoj.

Ali, u nekim slucajevima, mogu dobiti specijalnu dozvolu za rad i to dok su u proceduri sa OFPRA (Francuski biro za zastitu azilanata i izbeglica) i CNDA (nacionalni sud za pravo azila). Na primer u sledecim slucajevima :

- U odsustvo odgovora od OFPRA u roku od mesec dana po uredno dostavljeni zahtev za azil od strane podnosioca,
- Ukoliko azilant podnosi zalbu (prigovor) do Nacionalnog suda (CNDA) po prijemu negativnog odgovora dobijenog od strane OFPRA

Treba imati u predvidu da je tesko naci poslodavca koji ce prihvatiti da preuzme neophodne korake za zaposljavanje stranaca sa ovim statusom s obzirom na brojne prepreke i vreme koje oduzima ova procedura.

(Podnosilac zahteva za azil treba imati privremeni dokumenat za boravak (récépissé) do dobijanje konacnog statusa).

U slucaju ako su ovi uslovi ispunjeni, podnosilac zahteva za azil moze potraziti privremeno odobrenje za rad (APT).

Ovo odobrenje za rad podrazumeva :

- Da podnosilac ovog zahteva ima vec utvrdjeno i zagantirano radno mesto.
- Ovo odobrenje se obnavlja na svaka tri meseca, ustvari na svako obnavljanje dokumenata za boravak.

Paznja ! Ovo odobrenje (APT) vazi i moze biti obnovljeno samo za posao za koji je osoba potpisala dogovor.

Specijalni slucajevi

U ovoj kategoriji spadaju osobe koje su usle na francusku teritoriju sa dugorocnom vizom za boravak. Ove osobe su primljene u Francusku sa specijalnim statusom azilanata jer dolaze iz regione koji su u ratu ili u konflikte i teske krize.

Obnavljanje dokumenata za boravak se vrsi svakih sest meseci i osobe mogu raditi ili traziti posao u bilo kom domenu. Postoje asocijacije koje su specializovane za prava stranaca i koje mogu dati preciznije informacije, pravnu pomoc i ostale dragocene savete :

- **le CDDLE** (Collectif de Défense des Droits et Libertés des Etrangers) - permanences les lundi de 18 à 20h et mercredi de 17 à 19h, 13 E rue Brûlard - 06 75 13 65 10 ou 06 74 56 08 77 ou 06 33 79 86 06 ou 06 74 83 11 94.

- **la CIMADE** - permanence: le jeudi de 14 à 18h, 13E avenue Brûlard 7è étage
- 03 81 86 20 11 ou 06 07 78 06 25 -
<http://www.cimade.org/regions/franche-comte-bourgogne>

Korisni saveti (Informations utiles)

U Francuskoj možda vas profesionalni nivo koji ste imali pethodno neće biti priznat. Sve zavisi od koje zemlje dolazite, od vaseg zanimanja, vaseg radnog iskustva i diplome koje posedujete.

Prakticne informacije

Da bi ste nasli lakse posao pomocice vam svakako dobro poznavanje francuskog jezika. I kada vam se cini da za odredgena radna mesta ne treba vam jezik, ucite ga i iskoristite slobodno vreme za posecivanje jezicne besplatne kurseve.

Priznavanje diplôme i validacije vaseg radnog iskustva

U Francuskoj postoje mogucnosti da vase diplôme i vase radno iskustvo koje ste zdobili u vasoj zemlji, bude priznato, u celini ili delimicno.

U zavisnosti koje diplôme posedujete i u koja je bila vasa profesija, u Francuskoj postoje razlicite strukture u ciju je nadleznost da vam pomognu oko vaseg dosijea. Da bi ste dobili opsirnije informacije, raspitajte se u birou za zaposljenje ili pogledajte na nasem situ rubriku « korisne adrese » (bonnes adresses).

Strucne formacije / Skole

U Francuskoj, pitanje godina pri upis u skoli, na univerzitetu ili na formaciju nije nikakav problem. Treba se samo dobro raspitati kod svog savetnika u birou za zaposljavanje ili u centru za socio-kulturnu animaciju za detaljnije podatke i savete. Ukoliko imate mogucnost da sami trazite informacije preko interneta, pogledajte izmedgu ostalog na nasem situ : « korisne adrese »...

Agencije za zaposljavanje (Les agences d'Intérim)

Osobe koje traže posao, makar i za kratak period i koje ne biraju sektor rada, mogu se upisati u ovim agencijama. Stručni tim u ovim agencijama kontaktira poslodavce i traži radnike za njih. Najčešće se potpisuju dogovori na određeno radno vreme, ali sve zavisi od potrebe poslodavca, a i od radnika (njegovu motivaciju, stručnost i dr.)

Agencije najčešće su specijalizirane za određene sektore : gradjevina, masinska industrija ... Osobe koje traže posao imaju pravo da se upisu u veći broj agencija. U Besançonu veliki je broj ovih agencija ; često, agencije menjaju svoju adresu, a na « vidiku » otvaraju se nove... Da bi ste saznali adrese agencije, možete se raspitati u birou za zaposljavanje, u lokalnoj misiji ili u kvartu u kojem živite...

Biro za zaposljavanje (Pôle Emploi)

Upis u birou za zaposljavanje i sve povlastice koje mozete koristite kao osoba koja trazi posao su moguci samo ukoliko imate uredna dokumenta za boravak i rad u Francuskoj. Ukoliko je to slucaj, prijavite se odmah u birou.

Upis u birou za zaposljavanje

Upisati se u birou, (nazalost) je moguće samo preko telefona, na broj 39 49 ili na internet strani :

<http://www.pole-emploi.fr/>

Ukoliko nazovete preko telefona, na broj 39 49, otkucajte 25 (broj naseg departemana) i recite “*inscription*” (upis)

Ukoliko ne vladate dobro francuski jezik, zamolite nekoga da vam pomogne. Posle upisa preko telefona ili preko interneta, dobitete pismo sa obavestenjem za datum na koji treba licno da se javite u birou za zaposljavanje. Postoji mogucnost da beneficirate strucnu pomoc za vas dalji profesionalni progres.

Kada smo registrovani kao nezaposljeni u ovom birou, moramo postovati niz pravila :

-Tako zvanu “aktualizaciju” ili upis u birou, na pocetku svakog meseca (preko interneta ili preko telefona)

-Trebalo aktivno traziti posao ili se upisati u formaciju koju ce vam predloziti biro. Ukoliko imate susret sa poslodavcem u nekom preduzecu, ne zaboravite da potrazite papir na koji ce se on potpisati, staviti pecat preduzeca i datu posete. U birou za zaposljavanje trebate pokazati ovaj papir, dajte fotokopiju i svakako cuvajte originale.

- Ukoliko vam biro posalje poziv za posao, obavezni ste da odgovorite na ovaj poziv, ali niste obavezni da prihvatite poziv ukoliko vam posao ne odgovara. Ukoliko ne odgovorite na jedan od ovih zahteva, mozete biti izbrisani iz liste nezaposljenih u birou.
- Biti zapisan u birou za zaposljavanje moze vam pomoci da ostvarite odredjena prava kao : upis u formacije koje vam mogu biti placene, mozete beneficirati mesечно odredgenu sumu (allocation) za posao koji ste prethodno radili, mogu vam platiti putne troskove ukoliko ste bili na razgovor za posao dalje od vaseg mesta zivljenja.

Sta sve pruza biro za zaposljavanje

Biro za zaposljavanje prima, informise i pomaze nezaposlenima koji traze posao, formaciju ili profesionalni savet. Za savet se mogu raspitati i ljudi koji su u radnom odnosu.

Servise koji predlaze ovaj biro su:

- Svakodnevno, javno objavljivanje liste slobodnih radnih mesta
- Pristup ka internetu, fotokopiru ili telefonu
- Strucni saveti oko tehnike za uspesnije pronalazenje posla : pisanje CV-a, motivacionog pisma, priprema vase prezentacije pre susreta sa radodavcem.
- U Bezansonu postoje veci broj gradskih biroa za zaposljavanje. Svako od ovih biroa ima svoju specijalnost i u zavisnosti od vaseg profesionalnog plana i posao koji zelite raditi bicete upuceni u birou koji korespondira (odgovara) vasem profilu.
-

Adrese biro-a za zaposljavanje u Bezanson-u

- *pôle emploi BESANCON PALENTE*, 10 RUE DES AUBEPINES -
- *pôle emploi BESANCON PLANOISE*, 2 RUE DU COLONEL JEAN MAURIN -
- *pôle emploi BESANCON TEMIS*, 17 A RUE ALAIN SAVARY -

Internet stranica : <http://www.pole-emploi.fr/>

Koji dokumenti su potrebni za rad u Francuskoj ? (Quels papiers faut-il pour travailler en France)

Stranci imaju pravo da rade u Francuskoj pod određene uslove su koji imaju: uredna dokumenta, uredan pravni status i od zavisnosti iz koje zemlje dolaze.

Za građane evropskog ekonomskog prostora i Svajcarske, sa izuzetkom za bugarske i rumunske drzavljanke

Gradjani evropske unije i Svajcarske imaju slobodan pristup na francuskom trzistu rada. Oni mogu raditi u svim ekonomskim domenima, pod istim uslovima kao i francuski radnici (osim za neke javne (drzavne) funkcije i za regulisane profesije za koje radnik mora posedovati francusku nacionalnost ili pod uslovom da ispunjava zakonske odredbe) Za osobe (iz spomenutih zemalja) koje zele da zive i rade u Francuskoj dovoljne su licna karta i validni pasos. Ove osobe imaju status „radnika“ i mogu posle pet godina neprekinutog boravka i rada u Francuskoj dobiti pravo na stalni boravak (promena statusa).

Gradjani Bugarske i Romanije da bi radili u Francuskoj trebaju posedovati dozvolu za rad i pored toga sto su u evropskoj uniji.

Za osobe koje dolaze iz drugih zemalja

Da bi radili u Francuskoj, stranci koji dolaze iz zemalja izvan evropske unije, trebaju posedovati dozvolu za rad. Da bi ste saznali vise oko pravnog statusa koji omogucava raditi u Francuskoj konsultirajte internet stranicu <http://vosdroits.service-public.fr/F2728.xhtml> Stranci u Francuskoj: oficijalna stranica javnog servisa oko dozvole za rad : *Service-Public.fr (Étrangers en France : obligation de détenir une autorisation de travail* du site officiel *Service-Public.fr*)

Za osobe koje imaju status « naucnici » ili « znanje i talenat » procedura za dobivanje dozvolu za rad je razlicita od sve ostale.

Zahtev za dozvolu za rad moze biti odobren ili odbijen. U slucaju pozitivnog ishoda, osoba dobice u prvo vreme privremenu dozvolu za rad (APT : Autorisation Provisoire de Travail).